

ANALYSE

COVID-19 pandemien kan påvirke grundskoleelevernes videns grundlag om deres fremtidige uddannelsesvalg

Hovedkonklusioner

- Nedlukningen af ungdomsuddannelsesinstitutionerne har reduceret brobygnings- og introduktionskursusaktiviteten på med 24,7 pct. i foråret 2020, viser en måling blandt et udsnit af ungdomsuddannelsesinstitutioner.
- Særligt elever i 8. og 9. klasse er gået glip af de introduktionskurser og brobygningsforløb, der skulle have understøttet deres afklaring og valg af ungdomsuddannelse. De har i udpræget grad været ramt af nedlukningen.
- Det er muligt at indhente manglende vejlednings- og undervisningsforløb for eleverne i 8. klasse, da disse skal overgå til 9. klasse og man derved kan gøre brobygningsforløb obligatorisk for de elever, som mangler at gennemføre fem dages obligatorisk introduktionskursusforløb.
- Vejlednings- og undervisningsforløb for elever i 9. klasse er målrettet elever, der ikke er erklæret uddannelsesparate i forhold til start på en ungdomsuddannelse, hvor elever i 10 klasse har obligatorisk brobygning. I begge grupper kan der være elever, der har særligt brug for støtte til deres valg af ungdomsuddannelse eller uddannelsesfremmede hjem, som de nu er gået glip af under COVID-19 nedlukningen. Det er derfor væsentligt at overveje tiltag, der kan imødekomme denne problematik.

Brobygning som et vigtigt element i valg af ungdomsuddannelse

Som følge af COVID-19 pandemien oplevede Danmark og ligeledes ungdomsuddannelsesinstitutionerne en nedlukning fra den 13. marts. En nedlukning af ungdomsuddannelsesinstitutionerne har ikke kun haft en betydning for de elever, der allerede er i gang med en ungdomsuddannelse, men også en væsentlig betydning for de elever, som skulle gennemføre brobygnings- og introduktionsforløb på institutionerne.

Introduktionskurser på institutioner med ungdomsuddannelser er et obligatorisk forløb i 8. klasse i folkeskolen, der skal give eleverne kendskab til ungdomsuddannelserne. Kursernes varighed er sammenlagt fem dage og skal afspejle undervisningen i uddannelsen samt uddannelsens miljø. Eleverne skal introduceres til mindst en erhvervsuddannelse eller erhvervsgymnasial uddannelse, og de kan udover dette introduceres til de almengymnasiale uddannelser.

Brobygningsforløb på institutioner med ungdomsuddannelser er vejlednings- og undervisningsforløb, der skal klæde de unge på til at vælge ungdomsuddannelser. Forløbene skal bl.a. gøre eleverne bekendt med forskellige uddannelsers praktiske og

teoretiske elementer samt de forskellige erhverv en uddannelse eller et uddannelsesområde kan bane vejen for.

Brobygning i 9. klasse tilbydes til de elever, der vurderes værende ikke-uddannelsesparate eller til de elever, der har et yderligere behov for afklaring i forhold til deres uddannelsesvalg.

Brobygningsforløbet i 10. klasse består af en obligatorisk og en frivillig del, hvor den enkelte elev skal én uge i obligatorisk brobygning og kan komme i op til fem ugers yderligere brobygning.

Brobygning er derfor et væsentligt element, for at eleverne i 9. og 10. klasse får de bedste forudsætninger for at kunne vælge en uddannelse efter endt grundskole. Dette ses bl.a. i en undersøgelse om unge uddannelsesvalg i 9. klasse, hvor elever i 9. klasse peger på, at besøg på ungdomsuddannelser og brobygning kan hjælpe dem i deres overvejelser om uddannelsesvalget. (EVA 2019)

10. klasse er et tilbud til de elever, der efter 9. klasse har et behov for at modnes, være mere sikre i deres valg af de mange ungdomsuddannelser, der kan vælges og styrke deres faglige kompetencer. 10. klasse giver derfor det enkelte individ mulighed for at blive mere sikker i hvilken ungdomsuddannelse de ønsker, hvormed brobygning har en væsentlig betydning i 10. klasse (EVA 2020)

Effekten af nedlukningen på brobygningsaktiviteten

For at give et bud på hvilken effekt nedlukningen af institutionerne med ungdomsuddannelser har haft på brobygning, har vi via et udsnit af institutioner med erhvervsrettede uddannelser (IEU) indsamlet data på, hvor stor aktiviteten var i efteråret 2018 og 2019 samt i foråret 2019 og 2020.

Indsamlingen af data for indeværende skoleår og det forgående skoleår er for at undersøge om der kunne eksistere et fald eller en stigning i aktiviteten, der er uafhængig af COVID-19 pandemien. Det kunne skyldes, at aktiviteten kan ændre sig fra år til år på grund af andre omstændigheder fx pga. ændringer i elevgruppens sammensætning. Ved at korrigere for dette, er det muligt at opnå det bedste bud på effekten COVID-19 pandemien.

Tabel 1 viser den relative forskel i antallet af elev dage i hhv. efteråret og foråret for skoleåret 2019/2020 ift. skoleåret 2018/2019 opgjort på klassetrin og samlet set.

Tabel 1: Den relative forskel i antallet af elevdage i hhv. efteråret og foråret for skoleåret 2019/2020 ift. skoleåret 2018/2019 opgjort på klassetrin og samlet set.

Klassetrin	Efterår	Forår
10. klasse	-8,6%	-25,3%
9. klasse	-0,1%	-29,2%
8. Klasse	-0,3%	-27,1%
I alt	-3,7%	-28,4%

Kilde: Indberettet data fra et udsnit af erhvervsskolerne og egne beregninger

Som det fremgår af tabel 1, ses der at være en nedgang i brobygnings- og introduktionskursusaktiviteten, der ikke kan forklares ved COVID-19 pandemien, men kan skyldes mange andre forhold, som kan gøre sig gældende. Under antagelse af at foråret som minimum ville opleve samme nedgang i aktiviteten som for efteråret er det muligt at estimere effekten af COVID-19 pandemien, hvilket er at finde i tabel 2.

Tabel 2: Effekten af nedlukningen på brobygningsaktiviteten, der følger af nedlukningen opgjort på 8., 9. 10. klasse og samlet set.

Klassetrin	Effekten af nedlukningen på brobygnings- og introduktionskursusaktiviteten
10. klasse	-16,7%
9. klasse	-29,1%
8. Klasse	-26,8%
I alt	-24,7%

Kilde: Indberettet data fra et udsnit af erhvervsskolerne og egne beregninger

Nedlukningens betydning

Som det fremgår af tabel 2, har COVID-19 pandemien haft en væsentlig betydning for gennemførelsen af brobygningsforløbene og introduktionskurserne, hvor denne aktivitet er faldet med ca. 25 pct.

Som det fremgår, er gennemførelsen af de obligatoriske introduktionskurser i 8. klasse faldet med ca. 27 pct. som følge af nedlukningen. Et fald som dette betyder, at en stor andel af de elever, som normalt skulle have fem dages introduktionskurser i 8. klasse ikke er blevet imødekommet. Da eleverne i 8. klasse efterfølgende skal i 9. klasse, er det dog stadig muligt at indhente det forsømte ved at gøre brobygning obligatorisk i 9. klasse for de elever, der mangler at gennemføre fem dages introduktionskursus.

De elever, som i 9. klasse skulle have brobygningsforløb, er de elever, der er erklæret ikke-uddannelsesparate eller er usikre på deres valg af en fremtidig ungdomsuddannelse. Nogle af disse elever vil starte i 10. klasse andre vil forsøge sig med en ungdomsuddannelse, der har været en del af deres overvejelser, eller tage et udlandsophold eller lign.

De elever, der starter i 10. klasse, har mulighed for at indhente de tabte brobygningsaktiviteter under COVID-19 og får endnu en mulighed for at undersøge,

hvilke uddannelsesmuligheder der er de rette for dem gennem brobygningsforløb.

De elever, der har været i 10. klasse under COVID-19 nedlukningen ikke har fået den brobygningsaktivitet der var planlagt, er derimod dårligere stillet. Potentielt kan man stå overfor udfordringer med de elever, der ikke har fået den nødvendige vejledning og støtte til deres valg af ungdomsuddannelse f.eks. hvis de kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Det er derfor vigtigt med fokus på disse elever får den rette vejledning og mulighed for at afprøve forskellige uddannelses tilbud, så de finder den rette vej til en ungdomsuddannelse.

Om data

De adspurgte har været DEG's datapanel samt medlemmer af Danske SOSU-skoler og Danske Landbrugsskoler. Der er i alt 20 skoler, der deltager i målingen. De repræsenterer 3 landbrugsskoler, 8 SOSU-skoler og 9 øvrige erhvervsskoler, der er kombinationsskoler, tekniske- og merkantile- erhvervsskoler. Der er gennemført et overordnet kvalitetstjek af data, men der tages forbehold for, at der kan være tastefejl og fejlregistreringer.

Litteraturliste

Køn og uddannelsesvalg i 9. klasse, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) 2019
Elevernes syn på 10. klasse, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) 2020